

Provincie
Noord-Holland

Gemeente Wormerland

**Auditrapport kwaliteitsborging
(milieu)handhaving**

Colofon

Ons kenmerk	ACG0801-WOR
Datum	11 januari 2010
Auteur	Marc van den Heuvel
Versie	2
Status	definitief

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Achtergrond.....	4
1.2	Reikwijdte audit	4
1.3	Beoordelingskader	4
1.4	Werkwijze	5
1.5	Leeswijzer	5
2	Probleemanalyse en prioriteiten	6
2.1	Inleiding.....	6
2.2	Basisprofiel	6
2.3	Risicoanalyse	6
2.4	Prioriteitstelling	7
2.5	Balans.....	8
3	Organisatie, middelen en voorzieningen	9
3.1	Inleiding.....	9
3.2	Uitvoeringscapaciteit.....	9
3.3	Expertise	10
3.4	Organisatorische condities	10
3.5	Financiële middelen	11
3.6	Voorzieningen	12
3.7	Balans.....	12
4	Besturing, coördinatie en kwaliteitsverbetering	13
4.1	Inleiding.....	13
4.2	Vastleggen werkprocessen.....	13
4.3	Programmatisch werken	13
4.4	Coördinerende processen	14
4.5	Communicatie en informatievoorziening	15
4.6	Kwaliteitsverbeterende processen.....	15
4.7	Balans.....	17
5	Primaire processen	18
5.1	Inleiding.....	18
5.2	Nalevingstrategie	18
5.3	Toezichtstrategie	18
5.4	Repressief optreden	19
5.5	Gedogen	20
5.6	Balans.....	20
6	Monitoring en verantwoording	21
6.1	Inleiding.....	21
6.2	Monitoring	21
6.3	Verantwoording.....	21
6.4	Balans.....	22
7	Conclusies.....	23
7.1	Kwaliteitscriteria.....	23
7.2	Feitelijke organisatie	23
7.3	Ontwikkelperspectief.....	23

1 Inleiding

1.1 Achtergrond

De provincie Noord-Holland heeft een regietaak in het kader van de professionalisering van de milieuhandhaving. Dat betekent onder meer dat de provincie toezicht houdt op de kwaliteit van de handhaving door gemeenten en waterschappen.

Eén van de taken van de provincie is om te beoordelen of gemeenten en waterschappen voldoen aan de kwaliteitscriteria milieuhandhaving. In 2005 is een meting uitgevoerd. Deze was gericht op de vraag in hoeverre aan de kwaliteitscriteria is voldaan. In 2009 is een meting uitgevoerd met het accent op de feitelijke *implementatie* en doorwerking van de kwaliteitscriteria. Dit rapport bevat het resultaat van de meting voor uw organisatie.

1.2 Reikwijdte audit

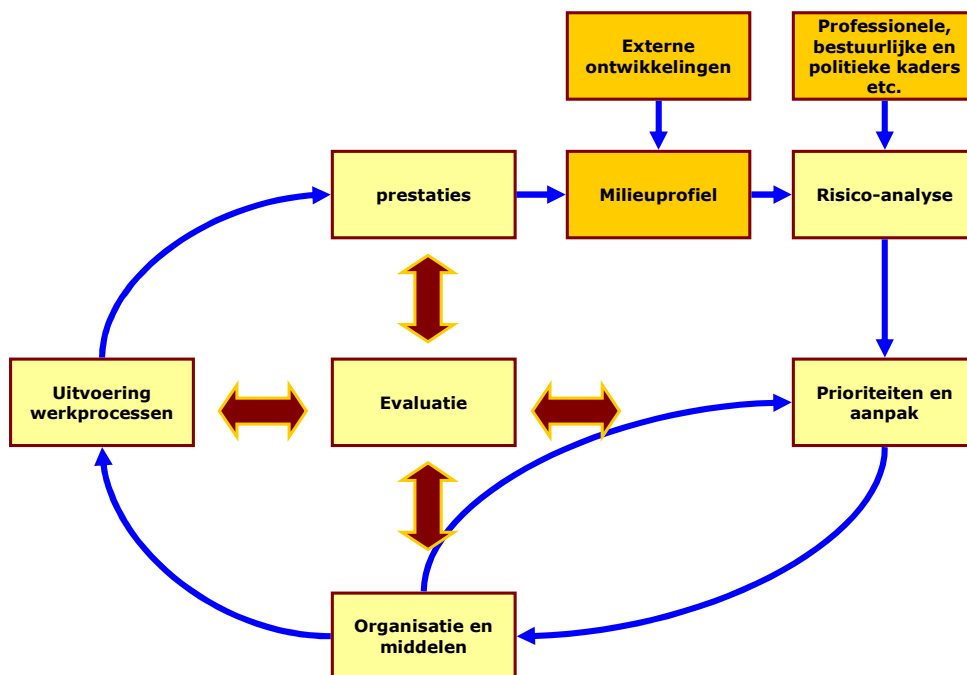
De kwaliteitcriteria milieuhandhaving zijn wettelijk verankerd in het Besluit kwaliteitseisen handhaving Wet milieubeheer, 1 juli 2005. Alle handhavinginstanties moeten aan de criteria voldoen. Vanwege de vele ontwikkelingen in de handhaving is gekozen voor een bredere benadering:

- *beoordeling* van de implementatie van de kwaliteitscriteria milieuhandhaving
- *beschrijving* van de handhaving op andere domeinen zoals bouwen, ruimtelijke ordening, brandveiligheid en APV
- *verkenning* van de ontwikkelingsopgaven in de handhaving

De beschrijving en verkenning maken geen onderdeel uit van het eindoordeel over de kwaliteit van de milieuhandhaving op basis van de wettelijke eisen. De provincie neemt deze aspecten wel mee in haar advies wat betreft de toekomstige ontwikkeling. Zo wordt ook gekeken naar de ontwikkelingsfase van de handhavingorganisatie in het licht van bijvoorbeeld de Wabo.

1.3 Beoordelingskader

Het centrale aandachtspunt in de audit is het functioneren van de beleids- en bedrijfsproces. De basis voor de beoordeling zijn de wettelijke kwaliteitscriteria voor de

professionalisering van de milieuhandhaving. De kwaliteitscriteria vereisen een samenhangend handhavingproces met waarborgen voor een goede strategie, organisatie, bemensing, ondersteuning van de uitvoering en evaluatie van de resultaten.

Bij de audit is meer specifiek gekeken naar de feitelijke implementatie en doorwerking van de criteria. Dit is gebeurd via de volgende vraagstelling:

1. Hoe kwalificeert de handhavingorganisatie zichzelf?
2. Is door middel van documenten, protocollen, afspraken en condities aantoonbaar dat aan de kwaliteitscriteria wordt voldaan?
3. Is er sprake van een feitelijk en effectief gebruik van de documenten, instrumenten en voorwaarden die volgen uit de kwaliteitscriteria?
4. Is sprake van kwaliteitsbewustzijn en kwaliteitsverbetering?
5. Is er oog voor ontwikkelingen en speelt de organisatie in op ontwikkelingen?

De audit is gericht op systeemniveau en niet op dossierniveau.

1.4 Werkwijze

De audit is uitgevoerd door gebruikt te maken van verschillende informatiebronnen:

- Schriftelijke en digitale bronnen
 - o Relevante documenten van de organisatie (op systeemniveau)
 - o Eerdere onderzoeken en beoordelingen (inspectie, provincie etc.)
- Digitale vragenlijst
 - o Feitelijke uitvoeringsgegevens (capaciteit, prestaties)
 - o Zelfkwalificatie implementatie kwaliteitscriteria
 - o Ontwikkelingsagenda
- Dagaudit (gesprekken)
 - o Verificatie milieuhandhaving

De resultaten zijn een combinatie van zelfkwalificatie door de handhavingorganisatie en een externe toetsing op basis van documenten en interviews. Deze benadering komt tegemoet aan de wensen van de handhavingpartners in de provincie om toe te gaan naar een systeem van zelfkwalificatie en zelfregulering. Dit past in de ontwikkelingen van interbestuurlijk toezicht tussen de provincie en de handhavingpartners.

1.5 Leeswijzer

De hoofdstukken 2 tot en met 6 bevatten de uitkomsten van de audit. Elk hoofdstuk gaat in op één schakel uit de beleids- en bedrijfscyclus. Elk hoofdstuk beschrijft per schakel:

- De plaats in de beleids- en bedrijfscyclus en aandachtspunten.
- Het gehanteerde referentiekader, de mate waarin administratief wordt voldaan aan de kwaliteitscriteria en een beschrijving van de feitelijke constatering.
- De balans van sterke punten en verbeterpunten.

Bij de beoordeling of administratief wordt voldaan aan de kwaliteitscriteria, is aangegeven of hier een verificatie heeft plaatsgevonden tijdens de gesprekken en/of de inhoudelijke beoordeling van documenten of digitale informatie. Dit is weergegeven met een **√**. Niet aangerekte informatie in de tabellen is aangegeven met '-'.

In hoofdstuk 7 staan de conclusies en het eindoordeel.

2 Probleemanalyse en prioriteiten

2.1 Inleiding

De basis voor handhavinginspanningen zijn risico's die verbonden zijn aan overtredingen. De prioriteit voor handhaving is afhankelijk van de kans op overtredingen en de impact van een overtreding (schade, gevaar, etc.). De focus van de milieuhandhaving ligt op bedrijfsgebonden risico's.

2.2 Basisprofiel

De huidige gemeente Wormerland is in 1991 ontstaan door de samenvoeging van drie voormalige gemeenten. De gemeente telt bijna 16.000 inwoners en heeft een groot grondgebied. Er zijn 6 kernen. De gemeente kenmerkt zich door een groot buitengebied met agrarische bedrijvigheid. De kern Wormer is industrieel met bedrijvigheid in met name de sectoren cacao en drukkerijen. De gemeente telt 430 bedrijven die onder de Wet milieubeheer vallen en waarvoor de gemeente bevoegd gezag is. In de gemeente liggen 4 bedrijven die onder bevoegdheid van de provincie vallen.

Bedrijvigheid	Aantal
Totaal aantal gemeentelijke Wm-bedrijven	430
- Waarvan meldingsplichtig	413
- Waarvan vergunningplichtig	17
- Waarvan categorie A Activiteitenbesluit	173
- Waarvan categorie B Activiteitenbesluit	124
- Waarvan categorie C Activiteitenbesluit	96
Totaal aantal Wm-bedrijven, ander bevoegd gezag	4
- Waarvan rijksoverheid	0
- Waarvan provincie	4

2.3 Risicoanalyse

Referentiekader

Een risicoanalyse geeft per groep van bedrijven (branches) of activiteiten (zoals sloop, vuurwerkverkoop of grondwateronttrekking) aan wat de potentiële en ervaren risico's van een incident en/of overtreding zijn. De risicoanalyse is de basis voor de prioriteiten.

Het risico wordt daarbij uitgedrukt in:

- De kans dat een incident of overtreding plaatsvindt (gebaseerd op naleefgedrag)
- De impact van een dergelijk incident of overtreding (afgemeten aan gevolgen voor veiligheid, gezondheid, milieu, waterkwaliteit etc.)

Risicoanalyses uit 2003/2004 zijn in de regel 'nulmetingen' op basis van een professioneel oordeel (kwalitatieve inschatting). Voor een professionele handhaving is een periodieke actualisering nodig op basis van (systematische) ervaringsgegevens over naleefgedrag. Moderne probleemanalyses maken een meer integrale afweging voor (combinaties van) milieu, water, gebruik, ruimtelijke ordening en bouwen. Dat kan per bedrijfscategorie, activiteit, beleidsthema of gebied.

Beoordeling kwaliteitscriteria

Borging risicoanalyse	Voldoet niet	Voldoet deels	voldoet	Externe controle
Actuele probleemanalyse aanwezig			■	✓
<i>Risico-inventarisatiekaart beschikbaar (facultatief)</i>			■	✓

Feitelijke situatie

De milieudienst Waterland heeft direct na de oprichting voor de deelnemende gemeenten een probleemanalyse en prioriteitstelling gemaakt. Er is gebruik gemaakt van de methodiek die ook door de Milieudienst IJmond wordt gehanteerd. Het is een cijfermatige methode met een analyse van groepen van inrichtingen op twee criteria: veiligheid en besparingsmogelijkheden. In de probleemanalyse staan een groot aantal tabellen met de uitkomsten van de risico-analyse. Het is een technische analyse met diverse indelingen van groepen van bedrijven.

De prioriteitstelling geeft aan waarop het (programmatisch) toezicht zich richt. Naast de risicoanalyse spelen ook zaken als beschikbare capaciteit, bestuurlijke prioriteiten of prioriteiten van andere instanties (met het oog op afstemming) een rol. De prioriteitstelling kan inhoudelijk worden beoordeeld op de vraag of de juiste prioriteiten worden gesteld. Vanuit de kwaliteitsborging is de prioriteitstelling transparant, maar is niet geheel duidelijk op grond waarvan (bestuurlijke) prioriteiten zijn gesteld.

Op 30 maart 2007 is het Registratiebesluit Externe Veiligheid in werking getreden. Door het in werking treden van dit registratiebesluit zijn vanaf 30 maart 2007 gemeenten, provincies en rijk verplicht de risicogegevens over gevaarlijke stoffen aan te leveren. De verplichting geldt voor alle overheden die milieuvergunningen verlenen waar risicovolle situaties kunnen voorkomen. Deze overheden zijn verantwoordelijk voor het toezicht op 'bedrijfsmatige activiteiten' met mogelijke gevolgen voor het milieu en de veiligheid. In de Wet milieubeheer is geregeld welke overheden voor welke bedrijfsmatige activiteiten vergunningen verlenen. De Milieudienst Waterland zorgt dat de juiste gegevens verwerkt zijn op de Risicokaart zodat de kwaliteit van risicokaart wordt gewaarborgd. Indien milieuvergunningen worden geactualiseerd wordt dit verwerkt op de risicokaart.

2.4 Prioriteitstelling*Referentiekader*

De prioriteitstelling geeft aan waarop het (programmatisch) toezicht zich richt. Naast de risicoanalyse spelen ook zaken als beschikbare capaciteit, bestuurlijke prioriteiten of prioriteiten van andere instanties (met het oog op afstemming) een rol. De prioriteitstelling kan inhoudelijk worden beoordeeld op de vraag of de juiste prioriteiten worden gesteld. Vanuit de kwaliteitsborging is de kernvraag of de prioriteitstelling transparant is en dat duidelijk is op grond waarvan bestuurlijke prioriteiten zijn gesteld.

Beoordeling kwaliteitscriteria

Borging prioriteitstelling	Voldoet niet	Voldoet deels	voldoet	Externe controle
Prioriteiten op basis van de probleemanalyse			■	✓
Meetbare doelstellingen	■			✓
Meetbare indicatoren voor de doelstellingen inclusief monitoring	■			✓
<i>Doelstellingen voor naleefgedrag en milieuwinst (facultatief)</i>	■			✓
<i>Beschrijving methodiek voor prioriteitstelling (facultatief)</i>			■	✓

Feitelijke situatie

De milieudienst Waterland heeft één document opgesteld met de probleemanalyse en prioriteitstelling. De basis voor de prioriteitstelling is een weging van groepen van bedrijven naar drie aspecten: risicobenadering (ofwel de gevaarsafstand in het kader van veiligheid), milieurendement (ofwel het besparingspotentieel op milieugebied) en de gebiedsbenadering (ofwel de afstand tot gevoelige objecten in het kader van overlast)

Feitelijk resultaat van de prioriteitstelling is een tabel met daarin de doelroepen (type bedrijven) en de probleemstelling op milieugebied en het (potentiële) risico. Bij het opstellen van de prioriteitstelling is deels gebruik gemaakt van de input van de vier gemeentebesturen en deels is deze gebaseerd op de tabel met doelgroepen. De prioriteitstelling resulteert uiteindelijk in een bepaalde controlefrequentie voor een groep bedrijven. Buiten de controlefrequentie bevat de prioriteitstelling geen doelstellingen of indicatoren.

De milieudienst wil de huidige prioriteitstelling in 2010 actualiseren. Insteek is een methode die veel minder technocratisch is en waarbij de prioriteiten in samenspraak met het gemeentebestuur wordt bepaald.

2.5 Balans

Sterke punten	Verbeterpunten
+ Onderbouwing van controlefrequentie	- Huidige probleemanalyse en prioriteitstelling zijn technisch van aard. Bestuurlijk inbreng en bestuurlijke betekenis ontbreken.
+ Nauwkeurige registratie en rapportage van feitelijke milieusituatie bedrijven	- Geen inhoudelijke doelstellingen

3 Organisatie, middelen en voorzieningen

3.1 Inleiding

De kwaliteit van de organisatie is een belangrijke waarborg voor de kwaliteit van de uitvoering. Het gaat om voldoende beschikbare capaciteit, de juiste expertise en competenties van medewerkers en voldoende ondersteunende en praktische middelen.

3.2 Uitvoeringscapaciteit

Referentiekader

De beschikbare capaciteit moet in verhouding staan tot de werkvoorraad. Er is geen absoluut getal te geven op de vraag wat voldoende capaciteit is. Er zijn wel beoordelingselementen:

- Is de beschikbare capaciteit conform formatieplan?
- Wordt de planning gehaald?
- Is sprake van afdoende toezichtniveau?
- Is de werkdruk acceptabel?

Het is vooral een taak van het management om de balans tussen taakstelling en beschikbare capaciteit de bewaken.

Beoordeling kwaliteitscriteria

Borging omvang handhavingcapaciteit	Voldoet niet	Voldoet deels	voldoet	Externe controle
Inzicht in beschikbare en benodigde capaciteit			■	✓
Capaciteit voldoende voor geplande uitvoering			■	✓

Feitelijke situatie

De milieudienst Waterland bestaat in totaal uit 11 formatieplaatsen: 9,5 formatieplaats bij de unit Waterland en 1,5 formatieplaats ondersteuning en specialistische taken vanuit de milieudienst IJmond. De milieudienst beschikt in totaal over 4 milieu-inspecteurs. Het werkprogramma geeft inzicht in de benodigde en de beschikbare personele capaciteit. Deze zijn in evenwicht.

Beschikbare capaciteit	2006	2007	2008	2009 (plan)
Totaal				
- technisch-inhoudelijk		0,9	0,9	0,9
- juridisch		0,3	0,3	0,3
- management en staf		0,3	0,3	0,3
Aantal inspecteurs		1	1	1
Aantal BOA's		1 (4 gemeenten)	1 (4 gemeenten)	1 (4 gemeenten)

3.3 Expertise

Referentiekader

Expertise voor de handhaving is te definiëren naar:

- Inhoudelijke breedte (milieu, water)
- Inhoudelijke diepgang (specialismen)
- Inhoudelijke aard (technisch, bedrijfsvoering, juridisch)
- Vaardigheden (ICT-gebruik)
- Ervaring (met complexe situaties, branches, repressief optreden)
- Competenties (assertiviteit, omgevingsbewust, communicatief)

De kwaliteit van medewerkers moet in balans zijn met de ambities. Dit raakt de feitelijke opbouw van de organisatie qua expertise, werving en selectie en ontwikkeling van medewerkers. Periodieke monitoring (functioneringsgesprekken), beoordeling (collegiale toets werkzaamheden), investering (POP, opleiding, training) en professionele reflectie (zoals intervisie) zijn essentieel.

Beoordeling kwaliteitscriteria

Borging kennis en deskundigheid	Voldoet niet	Voldoet deels	voldoet	Externe controle
Benodigde expertise voldoende			■	✓
Benodigde kennis en deskundigheid zijn vastgelegd			■	✓
Opleidingsplan met financiële middelen			■	✓
<i>Benodigde kennis en deskundigheid worden periodiek getoetst (facultatief)</i>			■	✓
<i>Functieprofielen voor milieuhandhaving (facultatief)</i>			■	✓

Feitelijke situatie

Er zijn functiebeschrijvingen beschikbaar voor alle functies van de milieudienst. De milieu-inspecteur valt onder de functiebeschrijving 'medewerker milieubeheer'. De minimale vereiste opleiding is op HBO-niveau. Er is een uitgebreide procedure beschikbaar voor functioneringsgesprekken van de medewerkers van de milieudienst. De specialistische deskundigheid is georganiseerd door middel van taakaccenten bij medewerkers: bodem, lucht, externe veiligheid.

Het opleidingsplan bestaat uit de ontwikkeling van medewerkers langs drie sporen: vakinhoudelijk, ondersteunend en persoonlijk. De milieudienst Waterland sluit aan bij de interne opleiding die de milieudienst IJmond verzorgt voor milieu-inspecteurs. Dit is een combinatie van scholing met praktijkervaring. Van de milieudienst Waterland hebben drie van de vier milieu-inspecteurs deze opleiding doorlopen.

Recent hebben de milieu-inspecteurs een opleiding gevolgd voor bouwtoezicht. Het doel is dat de milieu-inspecteurs meer gaan fungeren als de 'ogen en oren' voor het bouwtoezicht en aspecten van het bouwtoezicht meenemen bij milieucontroles.

3.4 Organisatorische condities

Referentiekader

Handhaving moet een onafhankelijk en onpartijdig proces kunnen zijn. Dit is in het belang van degene die gehandhaafd wordt, van belanghebbenden en de instantie die handhavend optreedt. Bij het laatste speelt het zuiver houden van de verschillende relaties met degene

die gehandhaafd wordt. Deze onafhankelijkheid kan worden gewaarborgd door een aantal organisatorische maatregelen zoals functiescheiding, een helder mandaat voor de handhaver en het regelmatig rouleren van dossiers.

Beoordeling kwaliteitscriteria

Organisatorische condities	Voldoet niet	Voldoet deels	voldoet	Externe controle
Functionele scheiding vergunningverlening en handhaving			■	✓
Roulatiesysteem van handhavers			■	✓
Bevoegdheden, taken en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd			■	✓
Bereikbaarheidsregeling voor buiten kantooruren			■	✓
Aansturing van BOA's schriftelijk vastgelegd			■	✓
Regeling voor uitbesteding schriftelijk vastgelegd	■			
<i>Organisatorische scheiding vergunningverlening en handhaving (facultatief)</i>			■	✓

Feitelijke situatie

De gemeente heeft de uitvoering van de milieuhandhaving gemandateerd aan de milieudienst Waterland. De milieudienst is in juni 2006 voor een proefperiode van 2 jaar opgericht om de milieutaken uit te voeren voor vier gemeenten: Oostzaan, Landsmeer, Waterland en Wormerland. Na een evaluatie over het functioneren hebben de gemeenten besloten de samenwerking via de milieudienst te continueren. Elke gemeente heeft een contract afgesloten voor een periode van 10 jaar.

De milieudienst kent een scheiding tussen vergunningverlening en handhaving in personen en in verantwoordelijkheden. Er is een roulatiesysteem om een langdurige relatie tussen de milieu-inspecteur en een bedrijf te voorkomen. Het roulatiesysteem maakt onderdeel uit van het geautomatiseerde bedrijfsprocessensysteem. Dit systeem zorgt voor een wisselende toedeling van de milieu-inspecteurs over de bedrijven.

De milieudienst heeft een bereikbaarheidsregulering voor buiten kantoren waarin de unitcoördinator en twee milieu-inspecteurs zijn opgenomen.

De aansturing van de BOA's is geregeld in hoofdstuk 9.5 en 10 van het Handboek handhaving milieudienst Waterland.

Regeling voor uitbesteding is tot op heden niet vastgelegd. In 2009 is gestart met het opstellen van uitbestedingsregelingen. Echter komt het zelden voor dat de milieudienst zelf uitbesteedt. Over het algemeen wordt aangesloten bij de uitbestedingsregelingen van de aangesloten gemeenten.

3.5 Financiële middelen

Referentiekader

Continuïteit in de handhaving vraagt om structurele financiële middelen. Deze moeten in de (meerjaren)begroting zijn vastgelegd. Het gaat om personele – en daaraan gelieerde – kosten en eventuele kosten om repressief op te kunnen optreden of de kwaliteit van de handhaving te kunnen verbeteren.

Beoordeling kwaliteitscriteria

Borging financiële middelen	Voldoet niet	Voldoet deels	voldoet	Externe controle
Benodigde financiële middelen vastgelegd in begroting			■	✓
Budget voor bestuursrechtelijke handhaving			■	✓

Feitelijke situatie

De begroting van de gemeente bevat de financiële bijdrage voor de te leveren prestaties van de milieudienst. In deze bijdrage zijn de beoogde prestaties voor de milieuhandhaving opgenomen. Het werkprogramma biedt inzicht in de geplande prestaties van de milieudienst en vormt een onderbouwing voor de gevraagde financiële bijdrage.

3.6 Voorzieningen*Referentiekader*

Ondersteunende voorzieningen zoals systemen voor planning en beheer, meetapparatuur, ICT-voorzieningen (PDA's, tablet-pc's) en overige middelen (zoals gebruik satellietfoto's, data-uitwisseling) worden steeds belangrijker. Ze kunnen bijdragen aan een meer effectieve, meer efficiënte én meer eenduidige handhaving.

Beoordeling kwaliteitscriteria

Ondersteunende voorzieningen voor de uitvoering	Voldoet niet	Voldoet deels	voldoet	Externe controle
Geautomatiseerd systeem voor planning, programmering en procedurebewaking			■	✓
Registratie en monitoringsysteem voor handhavinginformatie			■	✓
Beschikbaarheid praktische voorzieningen (meetapparatuur, etc.)			■	✓
Onderhoud praktische voorzieningen			■	✓

Feitelijke situatie

Het handboek van de milieudienst bevat een uitputtende beschrijving van alle voorzieningen die beschikbaar zijn voor de milieuhandhaving. Er is een format voor de indeling van inrichtingendossiers, een postregistratiesysteem een geautomatiseerd bedrijfsprocessensysteem (Menes). In procedures is vastgelegd welke gegevens in Menes worden ingevoerd en hoe gegevens zijn te raadplegen. Er is een overzicht van de ondersteunende voorzieningen zoals (meetapparatuur, ICT, kleding, etc.)

3.7 Balans

Sterke punten	Verbeterpunten
+ Capaciteit in overeenstemming met werklast	- Schriftelijke vastlegging uitbesteding niet aangetoond
+ Functiebeschrijvingen aanwezig	
+ Waarborg deskundigheid door opleiding en onderlinge specialisatie	
+ Roulatie van toezichthouders via systeem	
+ Robuuste scheiding vergunningverlening en handhaving	

4 Besturing, coördinatie en kwaliteitsverbetering

4.1 Inleiding

De sturingsprocessen en instrumenten borgen een planmatige, structurele en eenduidige uitvoering van de milieuhandhaving.

4.2 Vastleggen werkprocessen

Referentiekader

Het vastleggen en formeel bekrachtigen van werkprocessen bevordert eenduidige handhaving. Zeker voor situaties die qua handhaving complex zijn door de aard van de overtreding / overtreder of door de (noodzakelijke) betrokkenheid van meer instanties.

Beoordeling kwaliteitscriteria

Borging handhavingaanpak	Voldoet niet	Voldoet deels	voldoet	Externe controle
Procesbeschrijvingen werkzaamheden handhaving			■	✓
Aanwezigheid en gebruik van protocollen			■	✓
<i>Gebruik van Handhavingsuitvoeringsmethoden (facultatief)</i>			■	
<i>Gebruik van toezichtplannen (facultatief)</i>			■	

Feitelijke situatie

De milieudienst beschikt over een handboek met de procesbeschrijvingen voor alle handhavingsactiviteiten. Het werkproces voor de verschillende categorieën van toezicht zijn opgenomen en zaken zoals een format voor controlerapporten, routing van brieven en feitelijke werkinstructies. In het handboek zijn diverse protocollen opgenomen, evenals toezichtplannen.

De Milieudienst waterland maakt gebruik van HUP's (handhavingsuitvoeringsprogramma's) in deze programma's worden projecten beschreven die uitgevoerd worden. Indien voor een project gebruik gemaakt kan worden van een reeds opgestelde HUM wordt dit meegenomen in het projectplan.

4.3 Programmatisch werken

Referentiekader

Een systematische aanpak waarborgt het zicht op naleefgedrag. Een toezichtprogramma – waarbinnen ruimte is voor projecten of vormen van signalering of surveillance – is de basis. Een toezichtprogramma vertaalt de prioriteiten naar een werkplanning met activiteiten, toezichtfrequenties en inzet.

Beoordeling kwaliteitscriteria

Programmering handhaving	Voldoet niet	Voldoet deels	voldoet	Externe controle
Aanwezigheid handhavingprogramma			■	✓
Relatie tussen programma en inhoudelijke prioriteiten			■	✓
Onderbouwing controlefrequentie?			■	✓
Overzicht van handhavingactiviteiten			■	✓
Inzet menskracht en/of financiële middelen			■	✓
Evaluatie planning			■	✓
<i>Werkplanning / uitwerking activiteiten naar medewerkers (facultatief)</i>			■	✓

Feitelijke situatie

De milieudienst maakt een werkprogramma voor de gemeente waarin de geplande prestaties, inzet en kosten zijn opgenomen. Binnen de milieudienst wordt het werkprogramma vertaald naar een teamplan en een takenpakket per medewerker. Er is een aantoonbare relatie tussen de inhoudelijke prioriteiten en het werkprogramma. De controlefrequentie is gedetailleerd onderbouwd en zeer transparant.

Het programma bevat de programmatische controles en de handhavingprojecten. De bijlage bevat een overzicht van bedrijfsnamen die worden gecontroleerd. De handhavingprojecten in 2008 waren: supermarkten (dagafdekking en afvoer van afval), geluid bij horeca, vuurwerk, koeltorens, buitengebied en energieprestatie. Het project supermarkten is samen met de milieudienst IJmond en DMB Amsterdam uitgevoerd.

Opvallend is dat het ziekteverzuim bij de milieudienst in 2007 slechts 1% bedroeg. Dat betekent dat de gemeente relatief veel 'productieve uren' kan afnemen van de milieudienst.

4.4 Coördinerende processen*Referentiekader*

Bij een meer integrale handhaving speelt de afstemming met andere instanties een belangrijke rol. Goede inhoudelijke en procedurele (werk)afspraken met andere instanties zijn daarom essentieel.

Beoordeling kwaliteitscriteria

Interne en externe afstemming	Voldoet niet	Voldoet deels	voldoet	Externe controle
Afspraken met de interne partners: vergunningverlening, juristen			■	✓
Afspraken met externe partners: andere gemeenten, brandweer, politie, FP, AID, provincie en waterkwaliteitsbeheerder over bestuursovereenkomst, handhavingbevoegdheid en ketenbeheer			■	✓

Feitelijke situatie

Het handboek van de milieudienst bevat een hoofdstuk 'interne afstemming'. Daarin staat de interne overlegstructuur binnen het team milieubeheer (dat is het team waar de milieudienst

inspecteurs onderdeel van uitmaken) en de afstemming tussen vergunningverlening, handhaving en de jurist.

In het hoofdstuk 'informatie-uitwisseling en afstemming' staat de afstemming met alle externe partners beschreven. De afspraken over de momenten en de partijen voor de informatie-uitwisseling zijn aangegeven.

De gemeente kan het geautomatiseerde systeem van de milieudienst niet raadplegen. Een verbeterpunt is het realiseren van een technische koppeling tussen het informatiesysteem van de milieudienst en de gemeente.

In oktober/november 2008 is een pilot integrale handhaving uitgevoerd. Het betrof de handhaving in het buitengebied waarbij 55 adressen integraal zijn bezocht. Integraal betekende een controle op/met: milieu, bouwen, ruimtelijke ordening, waterschap, keuringsdienst van waren, politie en arbeidsinspectie.

4.5 Communicatie en informatievoorziening

Referentiekader

Communicatie over de handhaving versterkt de acceptatie én het effect van het optreden. Dit betekent dat over de toezichtresultaten, aangekondigde en opgelegde sancties en gedoogbesluiten wordt gecommuniceerd met de gecontroleerde, belanghebbenden, andere handhavingorganisaties en het publiek.

Beoordeling kwaliteitscriteria

Communicatie en informatie-uitwisseling	Voldoet niet	Voldoet deels	voldoet	Externe controle
Communicatieprotocol voor toezicht, sanctionering en gedogen			■	✓
Protocol voor informatiebeheer en informatie-uitwisseling toezicht, sanctionering en gedogen			■	✓

Feitelijke situatie

Het hoofdstuk 'communicatie' van het handboek bevat het protocol voor communicatie. De communicatiemiddelen die de milieudienst inzet zijn opgenomen. Het betreft een vrij algemene beschrijving. De communicatie bij toezicht, sanctioneren of gedogen is opgenomen bij de werkprocessen in het handboek.

4.6 Kwaliteitsverbeterende processen

Referentiekader

Permanente kwaliteitsverbetering betekent evaluatie, vergelijking en bijstelling van de organisatie, aanpak, werkprocessen en resultaten. De basis daarvoor kan een (gecertificeerd) kwaliteitssysteem zijn. Mogelijke toepassingen van het "plan – do – check – act"-principe zijn het vergelijken met andere handhavingorganisaties, intervisie, benchmarking en interne audits.

Beoordeling kwaliteitscriteria

Kwaliteitszorg	Voldoet niet	Voldoet deels	voldoet	Externe controle
Systematische toetsing naleving procesbeschrijvingen			■	✓
Interne evaluatie van voldoen aan kwaliteitscriteria			■	✓
Actualisatie van procesbeschrijvingen			■	✓
<i>Formeel kwaliteitssysteem en personele invulling (facultatief)</i>			■	✓
<i>Externe vergelijking en toetsing (facultatief)</i>	■			✓
<i>Certificering van handhavingprocessen (facultatief)</i>	■			✓
<i>Vergelijkingen met andere instanties (facultatief)</i>		■		✓
<i>Visitatie door andere instanties (facultatief)</i>	■			✓
<i>Benchmarking (facultatief)</i>	■			✓

Feitelijke situatie

De milieudienst onderschrijft het belang van professionalisering van de milieuhandhaving en de feitelijke implementatie van de kwaliteitscriteria. Het handboek is gebaseerd op de doelstelling, structuur en inhoud van de kwaliteitscriteria. Er is een kwaliteitssysteem en kwaliteitsbewustzijn. Het kwaliteitssysteem wordt onderhouden door procesbeschrijvingen en protocollen te evalueren en te actualiseren. Het kwaliteitssysteem is niet gecertificeerd.

De milieudienst geeft aan het INK-model te hanteren als een kwaliteitsinstrument voor continue verbetering van de organisatie. In het handboek is een algemene beschrijving opgenomen van het INK-model en de verbeterfilosofie van Plan-Do-Check-Act. Het blijft bij deze algemene beschrijving. Er is geen documentatie aangetroffen waaruit blijkt hoe het INK-model feitelijk wordt gebruikt en met welke resultaten.

De interne kwaliteitsborging verloopt op de volgende wijzen:

- juridische en intercollegiale beoordeling van controlerapporten en handhavingbrieven
- één medewerker vervult de rol van kwaliteitscoördinator en zorgt voor het beheer, gebruik en de aanpassing van documenten
- vermijden van het van geval-tot-geval onderbouwen en motiveren van de genomen actie door het opstellen en vaststellen van uitvoeringsbeleid

De milieudienst IJmond is partner en ondersteuner bij de inrichting van de milieudienst Waterland. Tussen beide milieudiensten zijn veel contacten en methoden en faciliteiten worden uitgewisseld (bijvoorbeeld interne opleiding, handhavingprojecten). Beide milieudiensten werken samen aan een visie op de eigen organisatie. Op deze wijze is sprake van onderlinge vergelijking. De milieudienst Waterland neemt niet deel aan benchmarking: structurele vergelijking van de prestaties met andere instanties. Ook is niet aangetoond dat er visitatie door andere instanties bij de milieudienst plaatsvindt.

De milieudienst Waterland wordt niet gevisiteerd door andere instanties. De milieudienst Waterland is onderdeel van IJmond en zoals reeds aangegeven hebben zij geregeld contact en worden prestaties onderling vergeleken.

4.7 Balans

Sterke punten	Verbeterpunten
<ul style="list-style-type: none">+ Kwaliteitscriteria zijn een leidend principe voor de milieuhandhaving+ kwaliteitssysteem dat op papier voldoet en in de praktijk functioneert+ Procesbeschrijvingen en protocollen voor de handhaving zijn opgesteld en vastgesteld+ Handhavingprogramma met prestaties, inzet en projecten+ Interne kwaliteitsborging op concrete handhavingactiviteiten	<ul style="list-style-type: none">- De gemeente kan het geautomatiseerde systeem van de milieudienst niet raadplegen

5 Primaire processen

5.1 Inleiding

De primaire processen betreffen de uitvoering van de toezicht- en handhavingsactiviteiten: voorbereiden, uitvoeren en vastleggen van controles en nazorg aan de bevindingen. Een belangrijke kwaliteitswaarborg is het vastleggen van het verloop van deze primaire processen.

5.2 Nalevingstrategie

Referentiekader

De nalevingstrategie geeft aan op welke wijze en met welke instrumenten de naleving wordt bewerkstelligd. De nalevingstrategie bevat instrumenten zoals handhaving, voorlichting, communicatie, publiciteit en financiële prikkels.

Beoordeling kwaliteitscriteria

Nalevingstrategie	Voldoet niet	Voldoet deels	voldoet	Externe controle
Actuele nalevingstrategie			■	✓
Feitelijk handelen op basis van de strategie			■	✓

Feitelijke situatie

De strategie geeft een uitwerking aan het instrument handhaving (toezicht en sanctioneren) en communicatie. De milieudienst bevordert het naleefgedrag door programmatische controles en door handhavingprojecten die in voorkomende gevallen samen met de politie, waterkwaliteitsbeheerder of gemeente worden uitgevoerd. De milieudienst heeft signalen dat het naleefgedrag verbeterd. Bijvoorbeeld vanuit de beelden uit vluchten van de milieupolitie die een 'netter' gebied laat zien met minder (illegale) stortingen. De milieuovertredingen verschuiven van foutieve voorzieningen naar gedragsovertredingen. De milieudienst streeft naar een meer preventieve werking: actief informeren van ondernemers over (toekomstige) verplichtingen in combinatie met fysieke controles om de feitelijke situatie van een ondernemer te beoordelen.

5.3 Toezichtstrategie

Referentiekader

Toezicht heeft een systematisch karakter op basis van een toezichtprogramma (waarop wordt toegezien?) en een toezichtstrategie (hoe wordt toegezien?).

Beoordeling kwaliteitscriteria

Toezichtstrategie	Voldoet niet	Voldoet deels	voldoet	Externe controle
Actuele toezichtstrategie			■	✓
Toezichtstrategie bevat ook routinematige controlebezoeken, controle administratieve bescheiden, verificatie controle maatregelen bedrijven, voorlichting en rapportage			■	✓
Handhavinguitvoering op basis van de probleemanalyse			■	✓

Feitelijke situatie

De toezichtstrategie is actueel en voldoet aan de eisen van de kwaliteitscriteria. De strategie bevat alle bedrijfsgebonden en niet-bedrijfsgebonden activiteiten waarover de gemeente (en milieudienst) bevoegd gezag is. De routinematige controlebezoeken, voorlichting en wijze van rapportage zijn beschreven. De milieudienst voert gebiedsanalyse uit voor de gemeente om te bepalen waar de meeste milieuwinst is te realiseren. De gebiedsanalyses zijn leidend voor de inhoud en accenten van de handhavingprojecten en de reguliere controles worden zoveel mogelijk uitgevoerd als onderdeel van een handhavingproject.

Prestaties	2006	2007	2008
Totaal aantal milieucontroles		160	227
- Integrale controles		84	124
- Aspectcontroles		9	12
- Controles n.a.v. klachten of voorvallen		20	23
Overige aanleidingen voor controles			
- 1 ^e hercontroles		32	55
- 2 ^e hercontroles		15	13

5.4 Repressief optreden*Referentiekader*

De sanctiestrategie legt vast hoe de organisatie handelt bij het vaststellen van overtredingen en bevat minimaal:

- afgestemd bestuursrechtelijk – strafrechtelijk optreden;
- een passende reactie op geconstateerde overtredingen;
- een stringenter reactie bij voortdurende van de overtreding;
- een regeling voor optreden tegen overtredingen door de eigen organisatie en andere overheden;
- transparantie over te stellen termijnen voor het opheffen van (standaard)overtredingen en over de zwaarte van sancties daarvoor.

Beoordeling kwaliteitscriteria

Sanctionering	Voldoet niet	Voldoet deels	voldoet	Externe controle
Actuele sanctiestrategie aanwezig			■	✓
Onderschrijven landelijke sanctiestrategie			■	✓
Sanctiestrategie bevat aanpak bestuurlijk/strafrechtelijk optreden			■	✓
Strategie bevat: afgestemd optreden, passende reactie, transparantie			■	✓

Feitelijke situatie

Het handboek bevat een hoofdstuk 'repressieve handhaving' en een hoofdstuk 'strafrechtelijke handhaving'. Daarin staat een algemene beschrijving van het bestuursrechtelijk en strafrechtelijk optreden bij een constatering van overtredingen en de afstemming tussen beide sporen. In de strategie is aangegeven dat bij de bestuurlijke handhaving een 1,2 of 3-stapenplan wordt gevolgd dat afhankelijk is van de aard en de ernst van de geconstateerde overtreding.

Prestaties	2006	2007	2008
% bedrijven met overtreding bij eerste controle		50	32
% bedrijven met overtreding bij hercontrole		30	7

Prestaties (aantal)	2006	2007	2008
<u>Bestuurlijke sancties</u>			
Waarschuwingbrieven		32	55
Vooranschrijvingen		15	8
Dwangsom opgelegd		2	0
Inning dwangsom		0	0
Toepassen bestuursdwang		0	0
Beroepszaken n.a.v. sancties		1	0
<u>Strafrechtelijke sancties</u>			
Verzoeken tot opstellen PV		10	2
Zelf opgestelde PV's		2	0

5.5 Gedogen

Referentiekader

Gedogen is het tijdelijk achterwege laten van sancties tegen overtreders. Een gedoogstrategie bevat de uitgangspunten en condities om te gedogen. De strategie moet minimaal uitgaan van de terminologie, inhoud en procedure van het landelijk beleidskader gedogen.

Beoordeling kwaliteitscriteria

Gedogen	Voldoet niet	Voldoet deels	voldoet	Externe controle
Onderschrijven landelijk beleidskader gedogen			■	✓

Feitelijke situatie

Er is een beleidskader gedogen vastgesteld waarin de voorwaarden zijn vermeld waarbij gedogen aanvaardbaar is.

5.6 Balans

Sterke punten	Verbeterpunten
<ul style="list-style-type: none"> + Gedegen uitwerking van alle strategieën + Voldoende aantal en diepgang van controles + Opvolging van overtredingen met bestuursrechtelijk of strafrechtelijk optreden 	<ul style="list-style-type: none"> - Strategieën zijn soms vrij algemeen beschrijvend. De feitelijke werkwijze van de milieudienst is niet altijd duidelijk.

6 Monitoring en verantwoording

6.1 Inleiding

De resultaten gaan in op het feitelijke effect van het handhavingoptreden. Monitoring en verantwoording duiden het volgen van de resultaten en effecten van de handhaving en de verantwoording richting bestuur, provincie en andere partners.

6.2 Monitoring

Referentiekader

Monitoring is een systematische manier van gegevens verzamelen en interpreteren om inzicht te houden in de realisatie van doelstellingen en het naleefgedrag en voor het actueel houden van de probleemanalyse. Een monitoringsysteem sluit aan bij de eigen meetbare doelstellingen en prioriteiten en geeft inzicht in de uitgevoerde controles, overtredingen en naleefgedrag en de wijze van optreden (bestuurlijk en strafrechtelijk)

Beoordeling kwaliteitscriteria

Monitoring	Voldoet niet	Voldoet deels	voldoet	Externe controle
Monitoring van indicatoren op handhavingdoelen		■		✓
Frequentie van monitoring		■		
Verslaglegging monitoringinformatie	■			✓
Minimale inhoud monitoring: controles, overtredingen, sancties			■	✓
Verbeteracties op basis van informatie		■		
<i>Informatievoorziening gekoppeld aan werkprocessen handhaving (facultatief)</i>			■	

Feitelijke situatie

Er is niet aangetoond dat de milieudienst beschikt over een systematiek van monitoring. Uit documenten zoals het verslag blijkt wel dat er registratie plaatsvindt van de prestaties (controles, sanctionering, projecten). Er is nauwelijks informatie aangetroffen over de handhavingdoelen en de realisatie van handhavingdoelen.

Monitoring vindt plaats aan de hand van de projecten die worden uitgevoerd door de milieudienst Waterland.

6.3 Verantwoording

Referentiekader

Een handhavingorganisatie moet verantwoording kunnen afleggen. Dit geldt zowel binnen de bedrijfsvoering (managementverantwoording), binnen de beleidsvoering (bestuursverantwoording) als de samenleving (publieksverslag). De verantwoording kan gaan over:

- de conformiteit met de afspraken (zoals bestuursovereenkomst)
- de (doelmatigheid van de) inzet van de middelen
- de mate van planmatig en eenduidig werken
- de prestaties
- de bereikte resultaten
- getroffen maatregelen om tot verbetering te komen

Beoordeling kwaliteitscriteria

Verantwoording	Voldoet niet	Voldoet deels	voldoet	Externe controle
Rapportage handhavingresultaten aan bestuur			■	✓
Inzicht en toelichting afwijkingen planning en realisatie			■	✓
Maatregelen bij afwijking planning en realisatie			■	✓
Vaststellen bestuursovereenkomst			■	✓
Nakomen rapportageverplichtingen uit de bestuursovereenkomst			■	✓
Constateringen rapportages werken door in de handhavingcyclus		■		✓
Terugkoppeling resultaten uit rapportages naar beleid en vergunningverlening			■	✓
<i>Publieksrapportage (facultatief)</i>		■		✓

Feitelijke situatie

De milieudienst rapporteert drie keer gedurende een uitvoeringsjaar door middel van kwartaalrapportages aan de gemeente en stelt een verslag op over een uitvoeringsjaar. De verslaglegging bevat gegevens over de prestaties (planning en realisatie controles), klachten, sanctionering en de handhavingprojecten. Ook is de ureninzet opgenomen. De cyclus van planning, uitvoering, verantwoording en bijsturing functioneert goed voor de bedrijfsmatige aspecten: prestaties, ureninzet en kosten. Er is weinig informatie over de inhoudelijke doelen en de realisatie. Het verslag kan fungeren als een publieksrapportage, hoewel er veel bedrijfsmatige verantwoordingsinformatie in is opgenomen.

In projectplannen worden doelen geformuleerd, aan de hand van de evaluaties van de projecten wordt gemonitord of de doelen zijn gehaald.

6.4 Balans

Sterke punten	Verbeterpunten
+ Planning en verantwoording van bedrijfsmatige informatie: prestaties, ureninzet en kosten	- Geen aantoonbaar systeem van monitoring - Beperkte beleidsmatige en inhoudelijk informatie in planning en verantwoording (nauwelijks beleidsdoelen geformuleerd)

7 Conclusies

7.1 Kwaliteitscriteria

De milieudienst heeft een handboek opgesteld met de titel 'professioneel handhaven bij de milieudienst Waterland'. Dit handboek geeft een uitwerking aan de kwaliteitscriteria en is medio 2007 door het gemeentebestuur vastgesteld. Daarmee voldoet de gemeente aan de uitwerking van de kwaliteitscriteria. Belangrijke elementen zoals de probleemanalyse, prioriteitstelling, programmering, feitelijke uitvoeringscapaciteit, protocollen en diverse strategieën voor de handhaving uitvoering zijn uitgewerkt en vastgesteld. Feitelijk zijn de kwaliteitscriteria een belangrijke richtsnoer in de dagelijkse milieuhandhaving van de milieudienst.

Een beoordeling van alle toetspunten van de kwaliteitscriteria geeft als conclusie dat er geen aantoonbare uitwerking wordt gegeven aan het implementeren van een systematiek van monitoring. Ook is de methode van de probleemanalyse en de prioriteitstelling gedateerd en feitelijk alleen gehanteerd om de controlefrequentie te bepalen.

Advies provincie: De gemeente voldoet aan nagenoeg alle kwaliteitscriteria. Er is een systematische en gedegen uitwerking gegeven aan de kwaliteitscriteria en deze zijn operationeel in de handhavingpraktijk. Om volledig te voldoen aan de uitwerking van alle kwaliteitscriteria en toetspunten is het nodig om de systematiek van monitoring te documenteren en uit te werken in indicatoren. De provincie adviseert de toepassing van een meer actuele methode voor de prioriteitstelling die de (bestuurlijke) afwegingen en de inhoudelijke doelstelling voor de handhaving bevat.

7.2 Feitelijke organisatie

De organisatie van de handhaving uitvoering is in beweging. Met de oprichting van de milieudienst is de milieuhandhaving overgegaan naar de milieudienst Waterland. Het doel van de bundeling van de taakuitvoering is om de kwetsbaarheid van de uitvoering te verminderen en om de kennis en expertise te vergroten. Op het gebied van beleid, formatie, uitvoeringscondities (deskundigheid persoon, protocollen, procesbeschrijvingen) en de uitvoeringsprestaties is de gemeente op orde voor de handhaving van de taakvelden milieu, bouwen en wonen, ruimtelijke ordening. Bij de milieuhandhaving zien we een goed samenspel tussen gemeente en milieudienst. Dit uit zich in integrale handhavingprojecten waarin disciplines samenwerken

Advies provincie: Geen

7.3 Ontwikkelperspectief

Het doel van de kwaliteitscriteria is een handhavingscyclus voor de strategische aansturing en dagelijkse uitvoering van de milieuhandhaving én een organisatie die in staat is om nieuwe ontwikkelingen door te voeren. Ontwikkelingen die zich voordoen met onder andere de invoering van het Activiteitenbesluit, Wabo, ICT, integrale handhaving, schaaldiscussie over de uitvoering, etc.

De milieudienst geeft als uitvoeringsorganisatie voor de gemeentelijke milieuhandhaving actief invulling aan de ontwikkelingen. Het ontwikkelperspectief is goed; de milieudienst volgt en implementeert ontwikkelingen.

Advies provincie: Doorzetten van een aanpak om op basis van het naleefgedrag de inzet van handhavinginstrumenten (controle, communicatie, zelftoezicht) en de controlefrequentie te bepalen.

BIJLAGE 1: Samenvatting beoordeling

Criteria	Voldoet aan formele criteria?			In de praktijk adequaat?		
	nee	deels	voldoet	nee	deels	voldoet
Probleemanalyse en prioriteitstelling						
Risicoanalyse			■			■
Prioriteitstelling		■		■		
Organisatie, middelen en voorzieningen						
Handhavingcapaciteit			■			■
Kennis en deskundigheid			■			■
Organisatorische condities			■			■
Financiële middelen			■			■
Ondersteunende voorzieningen			■			■
Besturende, coördinerende, verbeterende processen						
Vastleggen werkprocessen			■			■
Programmatisch werken			■			■
Coördinerende processen			■			■
Communicatie en informatie-uitwisseling			■			■
Kwaliteitsverbeterende processen			■			■
Primaire processen						
Nalevingstrategie			■			■
Toezichtstrategie			■			■
Sanctionering			■			■
Gedogen			■			■
Monitoring en verantwoording						
Monitoring	■			■		
Verantwoording		■			■	

BIJLAGE 2: Kengetallen feitelijke situatie

Basislast 2008	
Milieu	
Vergunningplichtige bedrijven	413
Meldingsplichtige bedrijven	17
Totaal aantal bedrijven	430
Bouwen	
Aantal bouwprojecten	Ongeveer 250
Aantal bouwvergunningen	210
Aantal sloopvergunningen	30
Ruimtelijke Ordening	
Oppervlakte binnenstedelijk	900
Oppervlakte buitengebied	3000
Oppervlakte bedrijfsterrein	16
Oppervlakte water	639
APV	
Aantal evenementen	36 (kleinschalig)

Een groot evenement is de 'Bannetocht', een schaatstocht. De laatste tocht van een jaar of tien geleden kende 20.000 deelnemers.

Handhavingcapaciteit 2008	Milieu	Bouwen	RO	APV	Totaal
Technisch	0,9	2	0,6	0,1	
Juridisch	0,3	1,5	0,4	0,1	
Beleid en Management	0,5	0,5	0,2		
Totaal	1,7	4,0	1,2	0,2	
Aantal inspecteurs	1	1	1	0	
Aantal BOA's	1	0		0	
Sancties 2008	Milieu	Bouwen	RO	APV	
Bestuurlijk					
Waarschuwingbrieven	32	10 (stilleggen bouw)			0
Vooraanschrijvingen	15	-			0
Dwangsom opgelegd	2	10	10 (bestuursdwang) 15 (bestuurlijke acties)		0
Inning dwangsom	0				0
Strafrechtelijk					
Verzoeken tot opstellen PV	10	0	0		0
Zelf opgestelde PV's	2	0	0		0

BIJLAGE 3: kwaliteitsbeeld andere handhavingstaken

Bouwbeleidsplan

De gemeente heeft begin 2008 het Bouwbeleidsplan opgesteld. Dit plan bevat drie uitvoeringsvarianten op het gebied van Bouwen en Wonen met een ambtelijk advies voor een voorkeursvariant. De consequentie van deze variant is een uitbreiding van de formatie van 6 naar 7,5 fte. Dit betreft een buiteninspecteur (1 fte) en een jurist (0,5 fte). De gemeenteraad heeft het Bouwbeleidsplan vastgesteld en is akkoord gegaan met de voorgestelde uitbreiding van de formatie. Vanaf 1 september 2008 is een full-time buiteninspecteur bwt aangetrokken en is de formatieruimte voor de jurist ingevuld per 1 mei 2008.

Samenwerking in WOL-verband

De gemeenten Wormerland, Oostzaan en Landsmeer zijn een onderzoek gestart naar een gezamenlijke ambtelijke uitvoeringsorganisatie. De drie gemeenten tellen samen ongeveer 35.000 inwoners. De bedoeling is dat de gemeenten bestuurlijk autonoom blijven met een gezamenlijke uitvoeringsorganisatie (het zogenaamde SETA model). In november heeft de gemeente Landsmeer zich teruggetrokken uit het onderzoek.

Er zijn zeven taken benoemd om 'proef te draaien' met een gezamenlijke uitvoering, één van de taken is BWT. De eerste stap was om voor de drie gemeenten de bestaande uitvoeringssituatie vast te stellen. Daarbij bleek dat Wormerland beschikte over een actueel bouwbeleidsplan. De twee andere gemeenten hadden geen actueel beleid en hebben beide een 'kopie' gemaakt van het Wormerlandse bouwbeleid. In mei en november 2008 zijn de bouwbeleidsplannen van de andere twee gemeenten vastgesteld. De drie gemeenten zitten beleidsmatig op één lijn.

In 2008 zijn werkgroepen geformeerd voor de integratie van de drie bouwbeleidsplannen en het voorbereiden van de gezamenlijke uitvoering op de volgende speerpunten:

- Welstand:
De conclusie is dat er een beperkt verschil is in de uitvoering tussen gemeenten.
- Protocollen:
Het opstellen van protocollen voor BWT zoals in het verleden voor de milieuhandhaving is gedaan. Wormerland beschikte al over protocollen voor BWT waar medewerkers ook feitelijk naar handelen.
- Werkprocessen
Aanpassing van de werkwijze met als doel het sneller en efficiënter doorlopen van werkprocessen.

Ruimtelijke Ordening

Wormerland is enkele jaren terug gestart met een actualisatie van bestemmingsplannen. Het aantal is teruggebracht van 45 naar 7. De plannen volgen een thematische indeling: bebouwd, landelijk, bedrijventerreinen, etc. In 2002 heeft de gemeente het structuurplan vastgesteld; een van de doelen was om waardevolle gebieden te beschermen door middelen van de te actualiseren bestemmingsplannen. De gemeente heeft onderzoek gedaan naar de ontwikkelingswensen en ontwikkelingsmogelijkheden van de agrarische ondernemers. Via 'huis-aan-huis'- bezoeken is bij elke ondernemer het ontwikkelperspectief vastgesteld. Dit is vertaald in de bestemmingsplannen: welke ruimtelijke behoefte is er en voor welk type bedrijvigheid. Er is nu één onherroepelijk bestemmingsplan buitengebied, terwijl er voorheen 13 plannen waren. De gemeente heeft de bestemmingsplannen bebouwd kom geactualiseerd en voor Oost-Knollendam en Jisp ook een beeldkwaliteitplan vastgesteld. De laatste stap is de actualisatie van het bestemmingsplan bedrijventerreinen dat in uitvoering is.

Conclusies

De conclusie is dat voor Bouwen en Wonen en Ruimtelijke Ordening het beleid en de plannen actueel zijn. De formatie is op orde en de kwaliteitsborging is doorgevoerd. De uitvoeringsbasis is geheel op orde.

De ambities zijn:

- Implementatie van een dienstverleningsarchitectuur om de dienstverlening te verbeteren ('van buiten naar binnen werken').
- Implementatie van de Wabo en versterken van de integrale handhaving.

Inventarisatie kwaliteitscriteria

Beeld kwaliteitsborging bouwen	Niet aanwezig	In ontwikkeling	aanwezig
1. Doelen en condities			
1.1 Probleemanalyse			■
1.2 Prioriteitstelling en doelstellingen			■
1.3 Personele en financiële middelen			■
2. Strategie en werkwijze			
2.2 Toezichtstrategie			■
2.3 Sanctiestrategie			■
2.6 Protocollen en werkinstructies			■
3. Uitvoering			
3.1 Handhavingsprogramma			■
3.2 Handhavingscapaciteit			■
3.3 Kennis en deskundigheid			■
4. Evaluatie			
4.1 Kwaliteitsborging			■
Beeld kwaliteitsborging RO	Niet aanwezig	In ontwikkeling	Aanwezig
1. Doelen en condities			
1.1 Probleemanalyse			■
1.2 Prioriteitstelling en doelstellingen			■
2. Strategie en werkwijze			
2.2 Toezichtstrategie			■
3. Uitvoering			
3.2 Handhavingscapaciteit			■
Beeld kwaliteitsborging APV	Niet aanwezig	In ontwikkeling	aanwezig
1. Doelen en condities			
1.1 Probleemanalyse	■		
3. Uitvoering			
3.2 Handhavingscapaciteit	■		

In 2009 wordt een handhavingsnota opgesteld waarin het beleid en de analyse van overtredingen wordt opgenomen. De handhaving van APV ligt bij de politie. De capaciteit zal worden afgeleid van het op te stellen beleid en gewenste uitvoeringsniveau.

Bijlage 4: Gebruikte documenten

Audit

Document	Datum en/of versie
Milieuwerkprogramma 2008	December 2007
Kwartaalrapportage 2008	Juli 2008
Jaarverslag 2006, 4 = één	Mei 2007
Jaarverslag 2007, vertrouwen	April 2008
Auditrapport gemeente Wormerland	April 2006
Handboek 'Professionalisering bij de Milieudienst Waterland: de handen ineen'	

Verkenning

Document	Datum en/of versie
Bouwbeleidsplan	December 2007

Bijlage 5: respondenten

Verificatie audit

Naam	Organisatie en functie
Michel van der Vlucht	Unitcoördinator MD Waterland
Rogier van Kalken	Toezichthouder MD Waterland

Verkenning ontwikkelingen

Naam	Organisatie en functie
Jan van der Stoop	Afdelingshoofd VROM Wormerland